

[Rytter.]

forhandlet sig til Rette. Det ærede Medlem er altsaa blevet mere og mere tilfreds med Resultatet. Ja, jeg gratulerer ham med den Udvikling, som er foregaaet med Hensyn til de kirkelige Midler, hvor man nu fuldstændig har godkendt det, som er sket igennem 10 Aar, og som efter det konservative Partis og Venstres Mening var fuldstændig lovstridigt, i Strid med Praksis, i Strid med gældende Anordning. Her er, som det ærede Medlem siger, ikke Tale om et Kompromis, her er det udelukkende det socialdemokratiske Synspunkt, som har sejret. Hvis det konservative Parti virkelig har skrevet denne Bestemmelse, saa er den i alt Fald skrevet med paaholden Pen, og det er det mægtige Socialdemokrati, der har ført den.

Jeg sagde før, at denne Bestemmelse var skrevet saa genialt, at Landets dygtigste Sagfører ikke kunde have skrevet den bedre for det socialdemokratiske Parti. Ja, ikke blot det, men den tager alle mulige Eventualiteter i Betragtning. Lad os tænke os, at Grundlovsforslaget falder, at det ikke bliver vedtaget. Saa kunde man jo sige: Naa ja, saa er der ingen Skade sket, saa staa man frit igen, saa at det konservative Partis Ordfører i 1937 og jeg igen kan mødes heroppe og kæmpe. Nej, den Mulighed er ogsaa afskaaret, idet det konservative Parti i Bemærkningerne, som bliver staaende, uanset om der kommer en ny Grundlov eller ej, udtaler, at det, der er sagt her, er i Overensstemmelse med gældende Praksis.

Det er altsaa Resultatet. Den Kamp, som har været ført, er ført forgæves! Vi har dog hidtil haft det Haab, at hvis der kom en anden Regering, var der Mulighed for, at man ved at gøre vort moralske og juridiske Synspunkt gældende kunde faa Staten til at dække det Beløb af de kirkelige Midler, som uretmæssigt er blevet anvendt. Dette Haab stod tilbage, men det staa ikke tilbage mere, efter at det konservative Parti har taget det Standpunkt, det her har taget. Nu er Situationen den, at den højtærede Kirkeminister med Loven i sin Haand kan vedblive at administrere, saaledes som hans Forgænger har gjort det, i Strid med gældende Lovgivning, f. Eks. forlange 3½ Mill. Kr., oven i Købet med 5 Procents Rente. Han kan vedblive at anvende Midler til kirkelige Formaal — at det er til folkekirkelige Formaal, spiller i øvrigt en mindre Rolle, for selv da Ministeriet overskred sin Beføjelse, blev Pengene selvfølgelig anvendt til kirkelige Formaal. Det afgørende er, at de blev anvendt til andet, end de var

bestemt til, til Kirkebyggeri, til Sømandsmissionen, til mange forskellige Formaal. Den ærede konservative Ordfører i 1937 foreslog dengang, at de skulde anvendes i Overensstemmelse med de Formaal, hvortil de var henlagt. Det vilde vi have fastslaaet, ikke blot for Fremtiden, men ogsaa med tilbagevirkende Kraft, men som sagt, alt dette er slaaet os af Hænde. Jeg gratulerer den højtærede Kirkeminister til, at et Strids-spørgsmaal, der nu har staaet paa i mange Aar, er løst — og løst paa en saadan Maade, at det har givet den ærede Ordfører for det konservative Mindretal Ret, naar han siger: Her er ikke Tale om et Kompromis. Nej, her er Tale om en afgjort Sejr for Socialdemokratiet.

Statsministeren (*Stanning*): Den Forhandling, som nu har fundet Sted, har ikke i nogen overvældende Grad forebragt Realiteter, som der for mig er Grund til at dvæle ved, medens der naturligvis i det, der er sagt, kan være forskelligt, som der vel kan være Anledning for et eventuelt Udvalg til at overveje nærmere.

Det er en Selvfølge, at de Udtalelser, som fremsattes af det ærede 2det Medlem for 6te Kreds (Hauch), maatte paaregne den største Interesse og Forventning paa Grund af Partiet Venstres Stilling til Sagen. Men de, der nærede Forventninger, er utvivlsomt blevet skuffet, thi det ærede Medlem var i den for øvrigt fornøjelige Tale, han holdt, lige saa negativ, som Partiet har været under den tidligere Del af Forhandlingen. Der var imidlertid som sagt fornøjelige Momenter i hans Tale, i hvert Fald dukkede frem i min Erindring det første, om jeg saa maa sige, politiske Slagord, jeg lærte, det var for en 55 Aar siden: Min Onkel kom og sagde til min Fader, at man havde opdaget, at en dalevende Politiker beskæftigede sig med at sætte nogle smaa Dyr i andre Folks Skindpels, det var saadanne Dyr, jeg ikke vil nævne ved Navn, noget Utøj, man ikke holder af. Jeg syntes dengang, at det var en underlig Beskæftigelse for en Politiker; senere har jeg forstaaet, hvad han mente med det, og jeg har ogsaa bevaret den Aversion derimod, som jeg for 55 Aar siden straks fik mod denne mærkelige Beskæftigelse. Som sagt, da jeg hørte det ærede Medlem i Gaar, kom jeg til at tænke paa disse smaa ækle Dyr i Skindpelsen. Det ærede Medlem havde en hel Række Bekymringer: for de Konservative, for Arbejderne og for Det radikale Venstre, han var bekymret for, om det vilde gaa med Folkeafstem-